

Brussel, 20 oktober 2025
(OR. en)

14231/25

COAFR 277
CFSP/PESC 1497
COPS 515
DEVGEN 183
COHOM 153
COHAFA 83

RESULTAAT BESPREKINGEN

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	de delegaties
Betreft:	Conclusies van de Raad over Sudan

De delegaties vinden in de bijlage conclusies van de Raad over Sudan, die de Raad Buitenlandse Zaken tijdens zijn zitting van 20 oktober 2025 heeft goedgekeurd.

Conclusies van de Raad over Sudan

1. De Europese Unie (EU) veroordeelt ten stelligste het aanhoudende conflict in Sudan, dat, voor het derde jaar op rij, duizenden mensen het leven kost, een bron van immens leed blijft voor de Sudanese bevolking en een ernstige bedreiging vormt voor de stabiliteit en veiligheid in de bredere regio.
2. De EU is uiterst bezorgd over de eenheid, territoriale integriteit en stabiliteit van Sudan, die ernstig worden bedreigd, met toenemende verdeeldheid op politiek en etnisch vlak. Deze situatie wordt nog verergerd door de opkomst van parallelle bestuursstructuren, die wij krachtig veroordelen. De EU bevestigt dat zij vastberaden is zich in te zetten voor de soevereiniteit, eenheid en territoriale integriteit van Sudan. De EU verwerpt elke poging om Sudan te verdelen.
3. Als medevoorzitter van de conferenties in Parijs en Londen voor Sudan en de buurlanden heeft de EU laten zien dat zij vastbesloten is de bevolking van Sudan te steunen en een actieve rol wil spelen bij een alomvattende aanpak van het conflict.
4. De wensen van de EU voor een intensievere samenwerking met alle partijen zijn als volgt:
 - a) constructieve betrokkenheid bij de onderhandelingen over een onmiddellijk staakt-het-vuren en bij een geloofwaardig, inclusief vredesbemiddelingsproces dat leidt tot een duurzaam einde aan de vijandelijkheden; b) waarborging van snelle, onbelemmerde en duurzame humanitaire toegang en de bescherming van burgers in heel Sudan;
 - c) geloofwaardige toezeggingen om een daadwerkelijk inclusief, representatief en onafhankelijk civiel bestuur te faciliteren; d) herstel en versterking van de rechtsstaat, verantwoordingsplicht, eerbiediging van het internationaal recht, met inbegrip van het internationaal humanitair recht en het recht inzake de mensenrechten, en gerechtigheid in Sudan.

5. De EU zal samenwerken met alle partijen bij het conflict, voor zover dit relevant is voor de verwezenlijking van bovengenoemde doelstellingen, zonder daarbij legitimiteit te verlenen aan enige bestuursstructuur die geen onderdeel vormt van een door burgers geleide, inclusieve politieke transitie. De EU zal deze samenwerking intensiveren, op voorwaarde dat er geloofwaardige vooruitgang wordt geboekt bij het verwezenlijken van de belangrijkste wensen van de EU. De EU zal zich actief blijven inzetten, tot op het hoogste niveau, om een duurzame oplossing voor het conflict te vinden. Daarbij zal de EU met één stem spreken, inclusieve samenstellingen bevorderen en zorgen voor volledige coördinatie met relevante gelijkgestemde actoren. Zij zal het volledige scala aan instrumenten van haar buitenlands beleid, waaronder, indien van toepassing, gerichte beperkende maatregelen, blijven inzetten en het gebruik ervan waar mogelijk intensiveren om de crisis op een vreedzame manier op te lossen.
6. De Sudanese crisis vormt een risico voor gebieden waar zowel de EU als Afrika strategische belangen hebben, zoals de bestrijding van terrorisme, irreguliere migratie en mensenhandel, het waarborgen van de regionale stabiliteit en de maritieme veiligheid op de Rode Zee. De EU is uiterst bezorgd over het risico dat het conflict zich uitbreidt, met name naar de Hoorn van Afrika en de Sahel, en over de gevolgen van irreguliere migratiestromen naar Europa.
7. De EU onderstreept dat de primaire verantwoordelijkheid voor de beëindiging van het conflict ligt bij de leiders van de Sudanese strijdkrachten (Sudanese Armed Forces – SAF) en de Rapid Support Forces (RSF), alsook bij diegenen die hen directe en indirecte steun verlenen. De EU dringt er bij alle partijen bij het conflict op aan constructief deel te nemen aan inclusieve onderhandelingen over een staakt-het-vuren en wijst op de dringende noodzaak van een geloofwaardig en inclusief bemiddelingsproces dat moet leiden tot een rechtvaardige, alomvattende en duurzame vrede. De EU roept ook alle externe actoren die direct of indirect wapens, financiële steun of andere steun aan de strijdende partijen leveren, op deze steun onmiddellijk stop te zetten en het VN-wapenembargo te respecteren.

8. De EU zal nauw met partners blijven samenwerken bij de gecoördineerde regionale en internationale bemiddelingsinspanningen, met name die onder leiding van de Afrikaanse Unie (AU), de Verenigde Naties (VN), de Intergouvernementele Ontwikkelingsautoriteit (IGAD), Saudi-Arabië en de Verenigde Staten. De EU is ingenomen met de inspanningen van de Quad (de Verenigde Staten, Saudi-Arabië, Egypte en de VAE) voor de meest recente verklaring over het herstel van vrede en veiligheid in Sudan. De inspanningen van de EU om open communicatiekanalen met alle partijen in stand te houden en een duurzame oplossing voor het conflict te vinden worden extra kracht bijgezet door de werkzaamheden van de speciale vertegenwoordiger van de EU voor de Hoorn van Afrika, onder meer via het initiatief inzake de bescherming van kritieke infrastructuur en door ondersteuning van contacten met Sudanese civiele actoren. Het EU-initiatief voor de bescherming van kritieke infrastructuur, dat berust op de contacten van de Unie met alle partijen bij dit conflict, is een voorbeeld van de actieve en geïntegreerde manier waarop de EU in dit conflict bemiddelt en voorziet in de nodige bescherming van burgers in Sudan.
9. De EU herhaalt het belang van een inclusief en transparant, door Sudan geleid politiek proces met een onafhankelijk civiel bestuur als doel. Het is van essentieel belang dat bij dit proces de volledige, gelijke en betekenisvolle participatie wordt gewaarborgd van vrouwen, jongeren en personen die behoren tot gemarginaliseerde gemeenschappen uit regio's die zwaar gebukt gaan onder conflicten. De EU benadrukt en maakt zich sterk voor de vitale rol van het maatschappelijk middenveld, dat ervoor zorgt dat in elke politieke dialoog de wensen en verschillende stemmen van de Sudanese bevolking daadwerkelijk worden weerspiegeld.
10. De EU is ernstig bezorgd over de alarmerende verslechtering van de humanitaire crisis in Sudan, aangezien het conflict ten grondslag ligt aan de ernstigste humanitaire ramp ter wereld en deze verder aanwakkert waarbij inmiddels is bevestigd dat er in delen van het land sprake is van hongersnood. Bijzonder zorgwekkend zijn de alarmerende meldingen van ongekend geweld en aanvallen op burgers, waaronder seksueel en gendergerelateerd geweld, en de ernstige gevolgen van het conflict voor vrouwen en meisjes. De EU dringt er bij alle partijen op aan hun verplichtingen uit hoofde van het internationaal humanitair recht en het recht inzake de mensenrechten na te komen door alle mogelijke maatregelen te treffen om burgers en burgerobjecten te beschermen. De EU zal trachten diplomatieke inspanningen te leveren en samen te werken met partners zodat er concrete maatregelen genomen kunnen worden om burgers en civiele infrastructuur te beschermen. De EU prijst daarnaast de buurlanden voor de steun die zij verlenen aan de slachtoffers van het conflict die bescherming zoeken buiten Sudan.

11. De EU stelt een alarmerende inkrimping van de humanitaire ruimte vast. Levensreddende hulpmiddelen bereiken nog steeds niet de meest behoeftigen door bureaucratische en andersoortige belemmeringen. Bovendien is de oorlog in Sudan voor hulpverleners een van de dodelijkste oorlogen ter wereld geworden. De EU roept alle partijen bij het conflict op alle belemmeringen voor de verlening van humanitaire hulp onverwijld weg te nemen en te zorgen voor onmiddellijke, onvoorwaardelijke, veilige en ongehinderde humanitaire toegang, geen opzettelijke belemmeringen meer op te werpen en burgers, met inbegrip van humanitaire hulpverleners, te beschermen, overeenkomstig hun toezeggingen in de verklaring van Jeddah en in overeenstemming met het internationaal humanitair recht. De EU prijst de moed en toewijding van zowel lokale als internationale humanitaire hulpverleners, met inbegrip van groepen voor wederzijdse hulp zoals de Emergency Response Rooms (die de EU-mensenrechtenprijs 2025 heeft ontvangen) en initiatieven van vrijwilligers, die grotendeels berusten op de inzet van vrouwen en in het kader waarvan levensreddende bijstand wordt verleend onder uiterst moeilijke omstandigheden.
12. De EU is ernstig bezorgd over de wijdverbreide en goed gedocumenteerde schendingen van het internationaal humanitair recht en de mensenrechten in Sudan. De EU spreekt haar ondubbelzinnige oordeel uit over al deze wreedheden, waarvan er vele op systematische wijze en op alarmerende schaal zijn ingezet en die verwoestende gevolgen hebben gehad voor de burgerbevolking, met name voor vrouwen en kinderen en personen in kwetsbare situaties. De EU herinnert aan de verplichtingen uit hoofde van het internationaal humanitair recht en Resolutie 2736 (2024) van de VN-Veiligheidsraad, eist dat de RSF een einde maakt aan de belegering van Al-Fashir en roept op tot de terugtrekking van alle strijders die een gevaar vormen voor de veiligheid en beveiliging van burgers.
13. De EU onderstreept dat het van cruciaal belang is ervoor te zorgen dat er verantwoording wordt afgelegd voor alle schendingen van het internationaal recht, met inbegrip van schendingen van het internationaal humanitair recht en het recht inzake de mensenrechten. Aanhoudende straffeloosheid biedt ruimte aan nieuwe wreedheden. In het verslag van de onafhankelijke internationale onderzoeksmissie (Independent International Fact-Finding Mission – IIFFM) voor Sudan is vastgesteld dat beide partijen bij het conflict het internationaal humanitair recht hebben geschonden, hetgeen neerkomt op internationale misdrijven. Volgens het verslag heeft de RSF oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid begaan en heeft de SAF schendingen van het internationaal humanitair recht en het recht inzake de mensenrechten begaan, wat tevens neerkomt op oorlogsmisdaden. De EU blijft de inspanningen voor het documenteren en onderzoeken van dergelijke schendingen vastberaden ondersteunen. De EU veroordeelt de systematische censuur en onderdrukking van de mediavrijheid door middel van arrestaties, aanvallen tegen en bedreigingen van mensenrechtenverdedigers, journalisten en mediaprofessionals, hetgeen straffeloosheid en wijdverbreide misinformatie in de hand werkt.

14. In dit verband erkent en steunt de EU de vitale rol van actoren uit het maatschappelijk middenveld, mensenrechtenorganisaties en verantwoordingsmechanismen, waaronder de IFFM voor Sudan, de door de VN aangewezen deskundige op het gebied van mensenrechten in Sudan, het Bureau voor Sudan van de Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor de mensenrechten, het Internationaal Strafhof en de gezamenlijke onderzoeksmissie voor Sudan in opdracht van de Afrikaanse Commissie voor de rechten van de mens en volken. De EU zal zich sterk blijven maken voor de uitbreiding van het mandaat van het Internationaal Strafhof en de uitbreiding van het wapenembargo tot het hele land. De EU roept alle partijen op hun volledige medewerking te verlenen aan deze entiteiten. Ook moet ervoor worden gezorgd dat er verantwoording wordt afgelegd voor inbreuken op het Verdrag van Wenen inzake diplomatiek verkeer (zoals de systematische plundering van diplomatieke vertegenwoordigingen en woningen).
15. De EU heeft als reactie op het aanhoudende conflict haar humanitaire inspanningen opgevoerd en zal op behoeften gebaseerde en principiële levensreddende noodhulp blijven verlenen om onmiddellijke hulp en bescherming te kunnen bieden aan de meest kwetsbare bevolkingsgroepen, waar zij zich ook mogen bevinden. Dit omvat ook de aanpak van de ernstige voedselzekerheids- en voedingscrisis in het land en humanitaire steun voor basisvoorzieningen. De EU biedt ook hulp aan mensen die naar buurlanden zijn gevlucht en aan hun gastlanden.
16. De EU blijft vastberaden de veerkracht van de Sudanese bevolking ondersteunen, waarbij humanitair optreden, ontwikkeling en vrede aan elkaar worden gekoppeld. Zij is bereid bij te dragen aan de wederopbouw van essentiële sociale diensten in heel Sudan, zodra de politieke omstandigheden dat toelaten, en aan de veilige, waardige en vrijwillige terugkeer van ontheemde Sudanezen en vluchtelingen. Het economisch herstel van Sudan op lange termijn is afhankelijk van een vredesregeling en de oprichting van een door burgers geleide overgangsregering, alsook van alomvattende macro-economische hervormingen, schuldverlichting, toegang tot financiering en duurzame buitenlandse investeringen, hetgeen nauw samenhangt met de totstandbrenging van een stevig gefundeerd, representatief en inclusief politiek proces, waarbij de verantwoordingsplicht wordt gewaarborgd en de rechtsstaat wordt versterkt.
17. De EU erkent het inherente recht van de Sudanese bevolking op vrijheid, vrede en gerechtigheid, en herhaalt dat zij vastbesloten is Sudan te begeleiden bij zijn inspanningen om zijn eenheid en territoriale integriteit te beschermen en duurzame stabiliteit, democratie en duurzame welvaart tot stand te brengen.